

GRÀCIES, “THE ECONOMIST”, però puntualitzem

written by Josep Catà i Tur | 7 d'octubre de 2017

El divendres 6 d'octubre, el diari “ARA” publicava l'article del britànic *The Economist*, titulat **No és massa tard per aturar la ruptura d'Espanya**. Vagi per endavant l'agraïment, que crec que serà compartit per molts lectors, a tots els intents d'aproximació a la realitat catalana que es produeixen i es produiran des de l'exterior, força sovint, per desgràcia, molt més objectius que els que es produeixen des de mitjans de la mateixa Espanya. Encara són més lloables si, com és el cas, s'apunten solucions pràctiques a la complicada situació actual. Així i tot, a parer meu, l'article conté aspectes que caldria puntualitzar i matisar. Els exposo i comento tot seguit:

“(…)La secessió també perjudicaria els catalans, i potser per això una majoria hi estan en contra”. Dues afirmacions de pes en dues oracions. La primera seria intercanviable a qualsevol de les previsions i, cal dir-ho, també de vegades profecies apocalíptiques, que s'han fet des d'un dels cantons del ring i no reflecteix, en absolut, les previsions positives que s'han fet des de l'altre cantó. La segona afirmació és molt agosarada i difícilment demostrable. En les tres ocasions, sempre a iniciativa catalana, que s'ha intentat trobar resposta al pes real del Sí i del NO a una eventual independència de Catalunya, 9-N-2014, 27-S-2015 i, en les circumstàncies que tothom coneix o hauria de conèixer, 1-O-2017, el SÍ sempre ha obtingut més vots que el NO. Només si acudim a l'estratagema, ja expressada i àmpliament propagada, per descomptat,

de considerar tots els vots de CSQP com a vots contraris a la independència en les eleccions plebiscitàries del 27-S, es pot arribar a una conclusió tan taxativa.

"(...) Catalunya està a punt de declarar la independència d'una manera unilateral i il·legal". Una altra afirmació d'alt tonatge. No penso entrar en el xoc de legalitats, que hi és, però la meva professió d'historiador em diu que la immensa majoria d'independències dels darrers segles, començant per la de les tretze colònies britàniques a Amèrica del nord i acabant per les més recents als Balcans, no han estat pactades amb l'estat originari, ans al contrari, cosa que les feia unilaterals i il·legals, des del punt de vista de l'estat originari, és clar. Deixo a banda les produïdes arran de conflagracions mundials, encara que també hi hauria molt a dir al respecte.

"(...) Fins al dia del referèndum ningú que hagués vist la vitalitat de Barcelona podia afirmar seriosament que Catalunya era víctima de cap opressió". Més enllà de posar en relleu que les sensacions mai no són més que aproximacions subjectives a la realitat, com a historiador puc assegurar-li a l'autor o autora de l'afirmació que si s'hagués passejat per la Barcelona de 1745 de ben segur que tampoc no hagués notat cap opressió, com si no hagués passat res el 1714. I, per la meva experiència com a criatura que era, si s'hagués passejat per la Barcelona de 1955, en plena dictadura, tampoc. Potser si ho hagués fet el març de 1951 i de 1957, i hagués hagut de fer ús dels tramvies, hauria copsat que alguna opressió flotava a l'aire. Ja sé que són situacions diferents i que ara diuen que vivim en democràcia, però hi ha

opressions (tant socials i econòmiques com polítiques) que si no es viuen, difícilment es veuen, es visqui en democràcia o es visqui en dictadura.

"(...)Igual que els populistes d'altres països, Puigdemont ha ofert una visió simplista de la independència sense explicar-ne el cost ni com s'hi arribaria" Aquest cop, tres afirmacions explícites o implícites sobre la taula. La primera, i per a mi la més discutible, és la de presentar Carles Puigdemont com un populista. És que en totes les comparacions possibles (Trump, sense anar més lluny, a no ser que sigui per la coincidència que tots dos són usuaris de Twitter) que em venen al cap no veig com és possible d'etiquetar el president com a populista. Se'l pot qualificar de moltes maneres (i no parlo d'insultar-lo), però de populista, sincerament, no ho crec. Segonament, de ben segur que, en una campanya sense persecucions i en contrast amb una campanya del NO exclusivament electoral, el missatge sobiranista hagués estat més argumentalment elaborat, però dir-li simplista em sembla exagerat. Finalment, des de la part governant sobiranista mai no s'ha venut que l'assoliment de la independència fos un camí de roses; ans al contrari. Això no treu que hi hagi hagut gent que l'hagi considerat un objectiu més o menys fàcil. Però en cap cas perquè se li hagi venut una independència assolible sense cap esforç. Per altra banda, sí que el full de ruta estava explicat, si més no des de fa dos anys. Altra cosa és preveure les reaccions, de tot tipus, des de l'altre costat, algunes de les quals han sorprès propis i estranys.

No entro en les consideracions de l'article sobre la possibilitat d'obtenir *"una autonomia més àmplia"*,

perquè segurament, per la distància, l'autor o autora no ha estat al cas de com va acabar l'Estatut de 2006 i per què.

Sí que entro a comentar amb més profunditat l'esment a l'actitud de Cameron de permetre el referèndum escocès. Digueu-me mal pensat, que ho solc ser i força, però mai no m'he acabat d'empassar que el *premier* acceptés de fer el referèndum per esperit democràtic i prou. Jo crec que ell confiava que guanyaria el NO i ho argumento sobre fets, no sensacions, reals: Escòcia es va unir mitjançant pacte amb Anglaterra a principis del segle XVIII; l'exèrcit britànic té unitats escoceses; Escòcia té lliga de futbol i selecció nacional del mateix esport, com també de rugbi; Gran Bretanya es presenta al món com un conjunt de nacions i Escòcia es projecta, així, lliurement a l'exterior; Escòcia té balança fiscal lleugerament favorable... Ara feu l'exercici de canviar Anglaterra per Castella, Gran Bretanya per Espanya i Escòcia per Catalunya i trobareu unes quantes diferències. El meu amic metge, en Toni, i jo, que hem fet molt el turista per Gran Bretanya sencera, som de l'opinió que han estat les polítiques neoliberals, tant les impulsades pels conservadors com pels laboristes, de destrucció de l'estat del benestar britànic, les que han impulsat el sobiranisme escocès. No pas una "opressió" nacional en el sentit clàssic.

Finalitzo, això sí, com començava: gràcies "The Economist" pel vostre interès.